

SURFEBRETT: Ustyrt med video som teller plankton blir denne surfebrett-lignende gjenstanden sluppet til havs. Solrun Sigurgeirsdottir og Asthor Gisslason er fra det islandske havforskningsinstituttet. FOTO: STIG FALK-PETERSEN, FORSKER AKVAPLAN-NIVA

■ Raudåtebestanden er så stor at menneskehjernen ikke kan fatte det

Fiskere er bekymret for at det skal åpnes for raudåtefiske. Forsker Stig Falk-Petersen sier at raudåta er Norges viktigste organisme. Og det er ufattelige mengder av den.

FANGST

Kjersti Sandvik 24. april 2019 14:36 Oppdatert:
24. april 2019 14:41

- Vi må stole på HI. Jeg kan ikke se at det lille fisket som anbefales skal ha noe å si for de enorme mengdene som finnes. Det er så store mengder at menneskehjernen ikke klarer å fatte det. Om det er pluss, eller minus 50 prosent i forhold til estimatet, betyr det ikke så mye, sier Falk-Petersen, som er forsker ved Akvaplan-niva.

VIKTIG: Stig Falk-Petersen, forsker Akvaplan-niva, mener raudåta er Norges viktigste organisme.FOTO: PRIVAT

Ufattelige mengder

Han utpeker raudåta til Norges viktigste organisme fordi den omdanner karbohydrater og proteiner til fullverdig fett.

- Det meste av oljen som høstes av krill, går til functional food, eller olje. Ikke minst fordi den er så rik på omega tre, sier Falk-Petersen.

Det er beregnet at det er over 30 millioner tonn raudåte i Norges økonomiske sone, mens den totale produksjonen av raudåte er beregnet til 300 millioner tonn.

Lett tilgjengelig

Raudåta beiter på våroppblomstringen og utvikler seg fra egg til voksen på seks til åtte uker. Den vokser opp i overflaten på mellom 30 og 5 meters dyp, før den går ned til bunnen hvor den overvintrer i åtte måneder og er lett tilgjengelig for fisk fordi den går i stim.

- Den har litt av den samme funksjonen som krill i Sørishavet, men har ikke samme fettsammensetning. Raudåta er mer effektiv og vokser forttere.

ØVERSTE LAGET: Prøveflasker med raudåte som viser at de er i de øvre 30 meter. FOTO: STIG FALK-PETERSEN, AKVAPLANNIVA
Satellittbilder overrasket

[Men fiskerne er bekymret](#), fordi den er viktig matkilde særlig for sild, makrell og torsk. Større dyr spiser ikke raudåte direkte, men får det gjennom annen fisk.

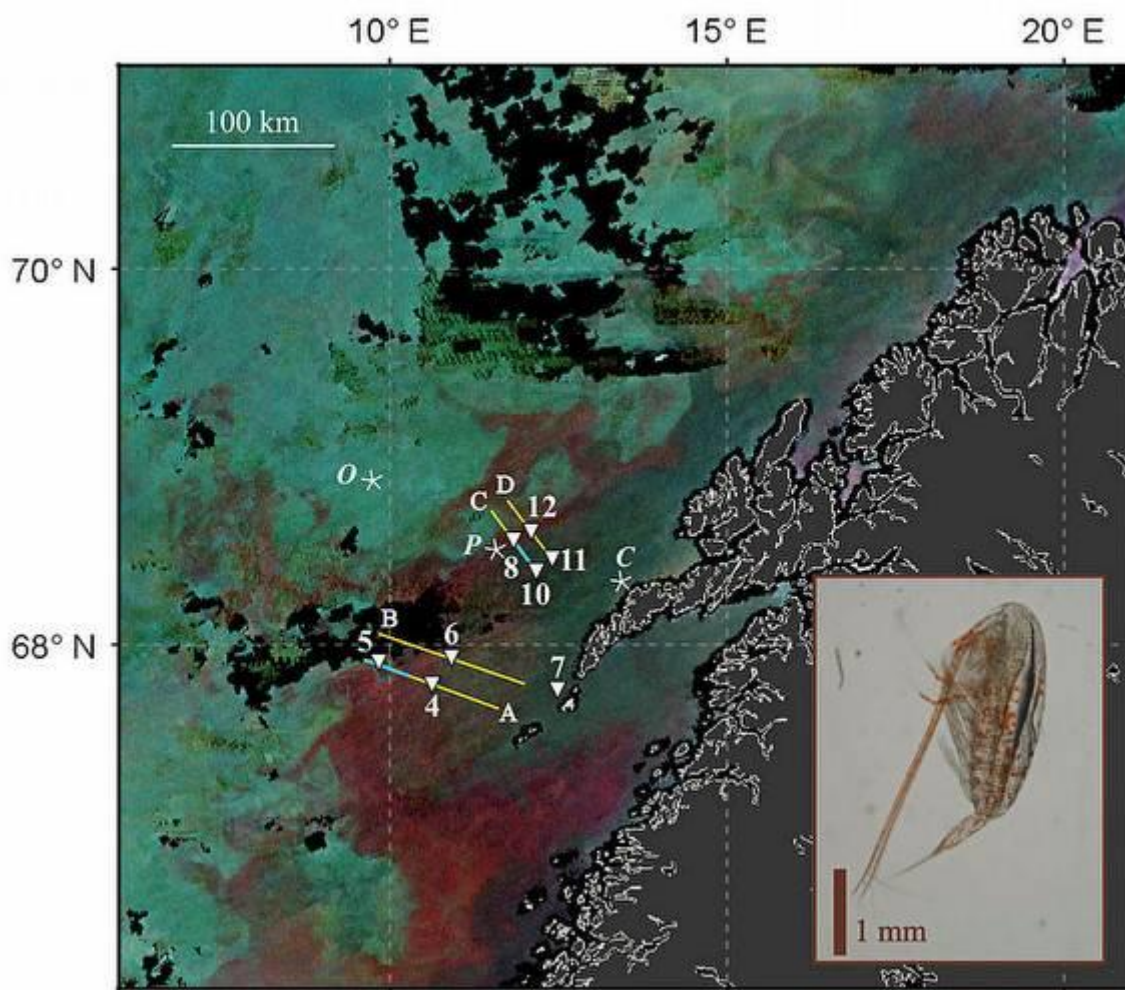
Falk-Petersen forsker på livssyklusen og fysikk, tetthet, strømhastighet, virveldannelse og hva som gjør at raudåta opptrer i så store stimer.

Nye satellittbilder av raudåte viser at den har en enorm utstrekning fra Helgeland til Troms. Forskeren ble overrasket over dens enorme utbredelse i norske farvann.

- Det er første gang vi har fått bekreftet at raudåte kan ses på satellitt. At de er så høyt oppe i vannsøylen, har vi ikke hatt redskap til å finne ut av før nå, sier Falk-Petersen.

[Totalkvoten for raudåtefangst i år er satt til 254.000 tonn.](#)

SATELLITTBILDE: Det røde du ser på bildet er supersvermer av raudåte målt fra satellitt. De gule strekene viser linjene forskningsfartøyet «Helmer Hanssen» gikk og målte raudåte med tauede instrumenter og trekantene stasjoner hvor forskerne lå stille. På stasjonen målte forskerne absorpsjon i raudåte, tok prøver med planktonhøver, optisk og video plankton teller, målte planteplanktone, temperatur, saltholdighet, noen tråltrekk ble også tatt. FOTO: UNIVERSITETET I TROMSØ

Videre forskning

Den 27. april drar de ut på nytt forskningstokt. Da skal de blant annet ha med seg to glidere, eller surfebrett med seil, der ett skal operere på overflaten og et under vann, ned til 1000 meters dyp.

- Vi drar utenfor Andøya og Vesterålen videre nedover mot Lofotodden, fra innerst på sokkelen og utover sokkelen. Når vi kommer til Svolvær 6. mai skal vi ha om bord elever fra videregående skole i Svolvær.

De skal også åpne forskningsbåten for kunstnere fra Nordnorsk Kunstsenter, og fra Nordland kunst- og filmfagskole.

- Vi ønsker at de skal få lære om havet og få et innblikk i hva som foregår om bord, sier Falk-Petersen.